

# GYULAFEHÉRVÁRI HIRLAP

## Előfizetési árak:

Egész évre 4 ft, félre 2 ft negyedévre 1 ft. Egyes számára 10 kr

Megjelenik minden héten egyszer: Csütörtökön.

Felolvas szerkesztő és lapfőigazgató:

**ISSEKUTZ JÁNOS.**

Kiadó: **Papp György**, Gyulafehérvár

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Püsp. Lyc. nyomda

Gyulafehérvárt.

**Hirdetések díjszabály szerint.**

## Örök harc.

Akik jóslatokkal foglalkoznak: a XX. században a társadalmi harcot elkerülhetetlennek mondják.

Madách megkapóan festi az „Ember tragédiájá”-ban a társadalmi fejlődés különféle fázisait. A nagy eszmék diadala csak átmenetileg biztosítja a népek boldogságát, mivel az emberi gyarlóság megdönt minden ideált. Hatalomvágy, önzés és elbizakodás fent, irigy féltékenység, nyomor, elzüllés lent.

Az abszolutizmust felváltja az alkotmányos uralom. Ez a demokratikus államformának ad helyet, de ezek is hitelüket veszítették, mivel a korlátlan szabadság a gyengék elnyomásához vezetett. A szocializmus erre kiadta a vagyonközösség jelszavát. De ez az út sem vezet a népek boldogságához. Vissza fognak térni tehát az abszolutizmushoz, hogy végigpróbálják újból valamennyit. Ez csak a formákért folyó perpetuális harc. Épen csak arra való, hogy a tömegnek a megszokott jelszavak helyett újakkal szolgáljon. A küzdelem bármely fázisában a lényegnek mindig azon a két szélsősége áll egymással szemben: Egyrészt a jogosult érdek s a tisztesség, másrészt az immoralis hatalom- és birtvány.

Ezek tulajdonképeni rugói a társadalmi forrongásoknak.

Az ügyes és élelmes minden helyzetet kiaknáz, hogy a gyengébbek rovására magának minél nagyobb hatalmat, minél több anyagi hasznot biztosítson.

Darwin, a nagyhirű angol bölcész, az emberi faj fentartása és nemesedése szempontjából természetesnek, sőt szükségesnek tartja, hogy az erős érvényesüljön s a gyenge elbukjék. A huma-

nizmust lábbal tipró elméletet azonban az utolsó évszázad tapasztalatai halomra döntötték.

Mert hol van ma az erő? Az izmokban? Nem. Az észben talán? Hát nem látjuk-e, hogy tudomány emberei ugyszólván egytől-egyig anyagi gondokkal küzdenek?

Hol van, miben van tehát?

A pénzben. Mert ennek a szolgálatában állnak ma tudás, tehetség és ügyesség egyaránt.

De tekintsünk szét annak birtokosai között. Legtöbbjük mily szármalmas alak. És ez a satnya, üresfeji, élvezetekben elpuhult, testben és lélekben korrumpált osztály volna hivatva arra, hogy a fajt fentartsa, mert a szerencse a pénzért való piszkos hajszában neki kedvezett s vagyona tette szert?

Nem az erő uralkodik, hanem a túrfang, a ravaszság. Nem az ész, hanem a könyörtelen lelkiismeretlenség. Darwin fegyvere visszafelé sült el, mert a szabad érvényesülés nem a faj fenntartásához, hanem kimerüléséhez vezetett.

Mert az igazán erős, a faj fentartására hivatott elem a túlfeszített s az egészségnél is sok esetben ártó munkával, valamint hiányos táplálkozással, tönkreteszi, elorsvasztja testi épségét, erejét. De ki törődik ezzel? Fő az — hogy mint az igavonó barom — minél többet dolgozzék, minél több hasznot hajtszon. Ha idő előtt kidől, abból ugyan senkinek sincs kára. Elföldelik s akad száz más, aki elvégzi munkáját.

Elnyomóik fizikumát pedig rendszerint a túlzásig fokozott kényelem, a mértéktelenül élvezett gyönyörök, a lázas, idegbontó életmód teszi tönkre.

Az utóbbi évtizedek elszomorító jelenségei úgy mutatták, mintha az önző kapzsiság kerekedett volna felül, mintha az elősídek telhetetlen

étvágya már-már a táplálékot adó törzsöt is kezdte, sőt kimerítette volna.

Ez a felfézés szerencsére tulzott. Annyira mégsem vagyunk.

Ma már derengni kezd s néha — habár csak nagy küzdelmek árán — a tisztesség mégis csak érvényesül. Sőt arra is van eset, hogy az uzsora és család elveszik méltó büntetésüket. Eleintén csak a kis bűnösök jártak pórul, de itt-ott már a nagyokra is rájár a rud.

Az Engélék szégyenletes bukása egy jobb jövő reményével tölti el a nemesebben gondolkodókat.

Nemsokára társaikra kerül a sor. Hogy eddig el nem sülyedtek az iszapban, azt csak hollótársaiknak köszönheték, kik egymást tartják, segítik, ameddig csak lehet. Eközben tüzet okádnak a szerényen bandukoló tisztességre. Hiába, nem képesek visszaszorítani; lépésről-lépésre halad előre s hódítja meg a tért. Svaviter in modo, fortiter in re.

És ha egyszer diadalmaskodik, akkor meg is szűnhet a formákért folyó örök harc. Mert minden forma jó lehet, ha nem él vele vissza senki. Biztosítékot egyik sem nyújt, mivel erkölcsi tartalmat csak az emberek önthetnek bele. Sz.

## Kisiparosaink és a gyáripár.

Hegedűs Sándor kereskedelmiügyi miniszter érdekes leiratot küldött a napokban egyik ipartestület előterjesztésére, melyben ez védelmet kért a kisiparosok számára a mindinkább erősödő gyáripár ellen. A leiratnak alapja az volt, hogy Temesvárott állami segéllyel egy cipőgyárat létesített a miniszter s ebben a temesvári ipartestülethez tartozó cipészek sérelmet, sőt veszedelmes konkurenciát látnak. Az ipartestület ez

Első pillanatban nagy zavarban volt. Azt se tudta melyiket nézze, melyiket szagolja.

Még nagyobb volt zavara, mikor az öszbeborult kertész bácsi, a ki rokona volt, így szólott:

— No leányom válaszs, mert kapsz tőlem egy virág gyökeret.

— Oh Istenem, szólott a gyermek ártatlanságával a leány, ugyan melyiket válaszsam.

És a virágok feléje intettek, mintha mondták volna:

— Nézd az én szépségemet!

— Figyeld az én díszemet!

De végre is Teréz határozott. Neki a hófehér lilium tetszett legjobban. Ezt választá tehát. Az öreg kertész aztán átadta neki a hófehér liliumot gyökerestül.

\* \* \*

Teréz sietett haza, mert öröme kimondhatatlan vala. A mint az utcáján belép, a kis hugával találkozik.

— Erzs, Erzs — kiáltott nagy örömmel, nézd csak mit kaptam én a kertész bácsitól! Ilyen szép liliumot még nem láttunk soha a faluban. Fehér, mint a leesett hó, és ah — mily szaga van.

Erzsók kis kezeibe vevé a virágot és bizony ő is megcsudálta.

— Ültessük el, mondták majdnem egyszerre.

— De hova? kérdezte nagy szomorán Teréz.

— Há: ültessük ide az útra, szólott szaporán Erzsók. Tudod, ha majd erre mennek az emberek, megállanak és ők is csodálkozva mondogatják majd:

— Ejh be szép virág! Hol termett ez itt?

## T Á R C Z A

### A költő keserve.\*)

A világ most is a régi,  
Nem sokat változott;  
Szegény költő! le a lanttal  
Neved itt átkozott! . . .  
Mit dorombolsz, inkább hollgass,  
Vágd földhöz lantodat! . . .  
Nem érti meg ez a világ  
Nem, a te dalodat!

Igy volt régen, így van ma is,  
Kinek kell még a dal . . . ?  
Jó pénzt ért ma nem adnak,  
Állj félre kobzoddal!  
Haza, nemzet, régi nagyság  
Mind pusztá képzelet . . .  
Mért dicséred te a költő,  
Mért legyen életed? . . .

Ha dalodra senki sem ad  
S elolvasni restel,  
Mit hozakodsz elő azzal,  
A mi régi, eltelt! . . .  
Ma az én-nek napja ragyog,  
Gazdagság: dicsőség.  
A pénz démona előt már  
Csak ez az elsőség!

Avagy hiszed, hogy felrázza  
Dalod, e léha kort,  
Ha zeng kobzod honszerelmet  
És dicső hősi kort;  
Midőn nagy volt e hon, nemzet;  
Künn és benn, lenn és fenn,  
S megalázva, félve nézett  
Rá minden idegen!

Ne, oh! ne ezt dalold újra,  
Nem hallgat senki meg,  
S rád mondják, hogy fáj a fejed,  
Minek itt az ének? . . .  
Dicsérd a dölyf, tányér nyalás  
Örök, dicső korát;  
S rád mondják, hogy eszed megjött:  
S hagyd veszni a hazát!

Mert ez a kor uralkodik,  
Éli most világát,  
Ilyen dalért pénzt is adnak,  
Nézd, hogy vásárolják! . . .  
De te lantom! maradj régi  
Szívem bus dorombja:  
Üsd, vágd a ki megérdemli:  
Ne kiméld azt soha!

H. Szántó István.

### A hófehér lilium.

Irta: **Boánár Gáspár.**

Teréz egy gyönyörű kertbe lépett, hol egyszerre száz és százféle virág pompája, színe, dísze kötötte le figyelmét.

\*) Eredeti címe e költeménynek „A világ” volt. Önkénytadtuk helyette a fenirt címet, mert a tiszta igazságot rajzoló versnek tényleg e cím felel meg inkább. A t. szerző szíves elnézését kérjük önkénykedésünkért. Szerk.

okból egy felterjesztésben kérte a minisztert, hogy álljon el szándékától. Több érvet hozott fel ezen kérése mellett, melyekre azonban a miniszter lakonikusan megjegyezte, hogy az egészséges kritikát éppen nem állják meg.

— Reánk gyulafehérváriakra nézve különösen érdekes a leiratnak az a része, amelyben kereskedelmi miniszterünk a kisiparosoknak helyzetük javításához az egyedül helyes utat mutatja meg. Az ország gazdasági fejlődéséhez — mondja a leirat — okvetlen szükséges, hogy gyárak alakuljanak. A nemzetek nagy versenyében szerepünk mi is, ne csak kiváló minőségű, hanem megfelelő mennyiségű készítményekkel is. A kisiparos, ha kiváló tud is produkálni, sokat nem termelhet, a versenyben pedig a mennyiség ép oly fontos tényező, mint a minőség. A gyáripár fejlesztése elől elzárkózni tehát nem lehet; ámde ez nem azt jelenti, hogy a kisiparos a gyárakkal szemben ekzisztenciáját ne tudja fentartani. Tömörüljenek iparosaink szövetkezetekben. A szövetkezés a kisipart a gyáripár színvonalára emeli, mert a szövetkezés módot nyújt ahhoz, hogy nagyban és kiváló minőségűt termelhessenek.

A kereskedelmi miniszter utal leiratában arra, hogy a szövetkezetek alapítását tőle telhetőleg hathatósan támogatta. Eddigél 46 kisipari szövetkezet alakult s erre a célra a kereskedelmiügyi kormány 127.000 korona államsegélyt engedélyezett és megfelelő hitelszervezet létesítésével 1,257.088 korona hitel nyújtását is lehetővé tette.

Az államnak e jóakaratu támogatásával szemben annál csodálatosabb tehát, hogy iparosaink még mindig, szinte irtóznak ipari szövetkezetek alakításától, mert 46 ipari szövetkezetet határozottan kevésnek kell mondanunk.

Érdekesen fejti ki a leirat továbbá azt is, hogy szociális szempontból mennyivel kívánatosabb az, hogy a mostani kisipar támogatása és gyárak létesítése helyett, inkább az ipari szövetkezetek száma szaporodjék. A mai kisipar keretében — s ez áll különösen az ország fővárosára — a segéd munkásokat modern rabszolgáknak lehet tekinteni. Különös jelenség, hogy ezzel szemben a gyárakban alkalmazott munkások kevésbé vannak ilyen alárendelt helyzetben, a gyárakban sokkal többet lehet keresni, mint az egyes kis műhelyekben.

A temesvári cipészek felajdulása tehát abban az esetben volna indokolt, ha az ország kisiparosai saját helyzetük javítására a kellő mértékben megkísérelnék a szövetkezést, a tömörülést. Addig azonban, míg ez az eshetőség be nem következik, igaza van a kereskedelmiügyi miniszternek. A jelen esetben az ő állítását még inkább igazolja az, hogy a cipész ipar nálunk különben is hanyatlásnak indult. A miniszter leirata számadatokkal mutatja ki, hogy ez az iparág, melynél a fogyasztás nem szűnt meg, de nem is szűnhet, mindinkább alacsonyabb nivóra szált. Gazdasági érdekeink megkövetelik tehát, hogy a külföldnek már ugyis erős versenytényezői szemben az állam, mint a gazdasági érdekek legfőbb őre, keresse valamilyen orvoslást. Magyarországot e özől a külföldi gyári cipő, természeti szük-

ség tehát, hogy az idegen készítmények invázióját hasonló fegyverrel verjük vissza.

Igy érvel a miniszteri leirat — hozzátenni valónk edes-kevés van, nézetét mi is osztjuk.

Ha majd a magyar kisiparosság felismeri boldogulásának egyedüli helyes útját, ha az ipari szövetkezetek el fogják érni azt a számot, a mely az egészséges fejlődéshez és a külföld hatalmas versenyének visszaveréséhez elegendő lesz: akkor kevésbé lesz szükségünk gyárakra.

Hegedűs miniszter leiratából örömmel vesszük még tudomásul, hogy a közgazdasági politikánk sulypontja a szövetkezeti eszme térhódítására van fektetve, reméljük, hogy a feltről jövő intést iparosaink minél előbb észre fogják venni.

Itt Gyulafehérvárt legalább egy cipőraktár és cipészi kellékek raktárának felállítására kellene szövetkezni a kisiparosoknak. Óriási hasznát szalasztanak ki a kisiparosok közül, hogy nem szövetkeznek e téren. Az egész környéket elláthatnák árúval s a helyi piacon is gyönyörűt jövedelmük lenne. Fogjanak bele míg nem késő. A miniszter is segítségükre lesz.

## Tanítói gyűlés.

Az alsófehérmegyei Gyulafehérvár — Magyarigen — zalatnai tanítói kör Gyulafehérvárt az áll. iskola helyiségében 1901. évi, jan. hó 16. án tartotta közgyűlését. Az előre kibocsátott meghívó tárgyrendjének megfelelőleg Ujházyné Heiszter Kamilla áll. tanítónő a népiskola V. osztályában próba-tanítást tartott; ismeretvé a „légsúlymért.” — Tanítása, mely minden tekintetben megfelelt a didaktikai követelményeknek — teljesen sikerültnek vétetett az arra kiküldött ítélő bizottság által. Érdekes volt. Ertl Vendel alvizez — borberki, áll. isk. igazgató-tanító felolvasása: a zene-tanítás jogultsága a népiskolában. Felolvasó nagy fontosságot tulajdonít a zene-nevelésnek már a népiskola felső osztályában is. Szépen illusztrálta mily fontos eszköz a zene az ember kedélyképzésére. Sokat kellene zenével foglalkoznunk; mert egyrészt, hogy kellemes időtöltés gyanánt szolgál — másrészt mint kedélyünk nemesbítésének egyik hatásos tényezője — igen kiváló szerepet játszhatik az emberi jellemképzés terén is. — E fontos témához az egyesület több tagja szólott ho zá, a midőn Dr. Elekes Viktor, egyes. díszelnök indítványára felolvasó felkérte, hogy a jövő gyűlésen azon módozatokat ismertesse, melyek lehetővé tennék a népiskolai harmonikus zene- illetve énektanításnak a jelenleginél nagyobb művelését. A közgyűlés Ertl Vendel tanítónak, szépen előadott felolvasását jkvi köszönetre méltatta.

Nem hagyhatjuk említés nélkül e helyt ama tapasztalt közönyt, mely gyűléseinken — kizárólag nálunk, a társadalom illetve a szülők részéről mutatkozik. Bárhol is lett legyen tanító-gyűlésünk, mindenütt egy-két gondnoksági tag, előjárásági személy és szülő jelenléte emeli annak niveauját. — Külföldön az ily természetű gyűlések valóságos ünnepélyekké lesznek, azon a társadalom minden rangú és rendű tagja látható, az ott

hallottak és tapasztaltak valódi uttörő és irányító eszközök a nevelés fontos és hatásos tényezőinek előmozdításában; már csak azért is, mert ott nagyobbára oly elméleti dolgok beszélgetnek meg, melyek a gyakorlati életben könnyen realizálhatók. Tulajdonképen eredményök tehát e gyűléseknek, melyeknek megtartására a tanügyi kormány, nagyjából a felek tanbátóságok is — oly sokat áldoznak, csak akkor lesz: ha a társadalom is kivészi abból a maga részét.\*)

Nagyban emelte gyűlésünk fényét Dr. Elekes Viktor ur, gyulafehérvári ev. ref. esperes áll. isk. gondnoksági elnök jelenléte, kiről valóban már előbb kellett volna megemlékezni. — Mint díszelnőke egyesületünknek, a már buzamos idő óta gyengélkedő Székely Lehel alvizezi igazgató-tanító, egyes. elnököt helyettesítvén, mély tudással, alapos körületekintéssel és sok szeretetre valóssággal; tőle hallatni szokott mézes beszéddel nyitotta meg a közgyűlést és azon végig személyesen vezette az elnöki tisztséget. Minden tárgyhöz hozzá szólván ő maga is — nagyon természetes, hogy a megjelent tagok, ismereteiket és tapasztalataikat gyarapítva — a nevelésügyi szent feladatának szolgálatában — üdvösen tölték idejüket.

Alljon azonban itt szóról szóra Dr. Elekes Viktor díszelnök megnyitó beszéde.

„Lelkem legbensőbb örömevel üdvözlöm közgyűlésünk egybegyűlt tagjait.

Nemes munkát végezni gyűltünk egybe. Nemes a mi munkánk azért, mert a mit mi cselekszünk, a mi felett tanácskozunk, kulesa népünk jólétének, felvirágzásának, nagyságának.

Lelkemből ez alkalommal mintegy önkénytelenül feljúl, hogy mily nagy méltánytalanság a világban, hogy a közvélemény és hangulat a különféle pályán és szakmában munkálkodó emberekről emlékezőn, legtöbbször és mintegy öntudatlanul az érdemet és koszort a munkakör magasságától, szembetűnőségétől és lárvány-szerűségétől teszi függővé és úgy osztogatja. Nem azt nézik, hogy valaki miért és mikép, hanem azt, hogy mit és hol dolgozott. Nem azt nézik, hogy mennyi erő és lelkesedést áldozott munkájára, hanem hogy mit mutat fel.

Szembetűnő igaztalanság az is, hogy valamely művelet, mely több munkálkodó kézen ment át, csak a végső befejező mozzanatban nyer elismerést.

Ha mivel, kiképzett ifjú áll előttünk, lelki örömmel nézzük őt s hallgatjuk szavait, méltányoljuk az intézeteket s volt tanárait, de elfeledjük azt a tanítót, ki a gyermek kezébe adta a tollat s az első volt az értelem fejtés, a szellemművelés, az ember második teremtetésének munkájában.

Ezen gondolatok jól illenek a nehéz felelősséggel, sok fáradsággal s kevés jutalommal járó oktatói és

\*) A részvétlenség oka a tanítói gyűlések iránt abban áll, hogy a közönségnek még azon része sincs a gyűlések megtartásáról értesítve, a melynek gyermeke iskolába jár. Nincs és nem is lehet kétségünk benne, hogy kellő értesítés és a tanügynek a közönség melegebb érdeklődéséből való buzgó ajánlása mellett a tanítói gyűlések százszorta inkább látogatottak ne lennének, mint eddig voltak. Persze sokkal könnyebb a közönséget minduntalan részvétlenséggel vádolni, mint az ügyek iránti érdeklődést benne felgerjeszteni. Szerk.

Teréznek tetszett az ajánlat, mert hát biába, ő is Éva asszony maradéka lévén, mindjárt így gondolkozott: „Hát hisz ha a virágot fogják dicsegetni az emberek, abból a dicséretből nekem is jut valami.”

Hozzáálltak tehát az ültetéshez. De jött egy korosabb leány, a ki megállott, mikor látta, hogy mi történik ott.

— Mit csináltok lányok?

— Nézd ezt a gyönyörű liliomot — szólott Teréz.

— Es ti ide akarjátok ültetni — az utczára?

— Igen, ide akarjuk.

— Hiszen itt székerek, lovak járnak, nyomban letaposzák.

A leányok összenéztek. Szó nélkül kapták fel a liliomot és elfutottak vele az utczáról.

Aztán megint tűnődtek.

— De hát hova ültessük?

— Itt az utcaajtónál, a kapuban\* van egy kis hely, ide ültessük. Ha majd esténként kiülünk, jönnek a legények és gyönyörködni fogunk benne.

— Jó lesz, szólott Erzsók.

És ujra ültetni kezdették. De alig hogy munkához fogtak, jön Szabó Julcsa, egy nagy leány. Éppen a kutra indult — vízért.

— Enyje be gyönyörű virág, szólott, adjátok nekem. Vasárnap majd keblemre tűzöm.

— No bizony, még csak az kellene, szólott Teréz.

— Adok én nektek érte szép bábrongyokat, folytatá Szabó Julcsa.

— Nem kell nekünk, ha mindjárt selyemből volna is.

— Hát legalább mutassátok, hadd szagoljam meg.

— Nem adjuk, mert még elszaladsz vele.

— Adok érte egy garast, zaklatta tovább Szabó Julcsa a leányokat. Jó lesz mézeskalácsra vagy tényes gyúrtúra.

Julcsa már kezét is kinyújtotta a liliom után, de a testvérek elszaladtak.

Most aztán látták, hogy bizony itt a kapuban nincs biztonságban a szép hóféhér liliom.

— Tudod mit, szólott most Teréz, hozok én egy cserepet. Abba ültetjük majd. Aztán kiteszszük az ablakba. Ott fogják ám megbámulni.

És úgy tettek, a mint beszéltek.

De ime, alig hogy az ablakba helyezik a szép virágot, tütyörészve jő egy legény, oda tekint az ablakra, felugrik, hogy letörje a liliomot és kalapja mellé helyezze. Szerencse, hogy Teri idejében észrevelte és elkapta előle.

Ekkor már sirva fakadva tüprenkedtek, hogy hova vigyék hát a drága virágot.

— Tudod mit, szólott Erzsók. Kiviszszük a földre.

És azonnal utnak indultak. De éppen találkozni anyjukkal, a ki azonnal kérdezte:

— Hova viszitek azt a virágot?

— Hát éd's, ki viszszük a földre.

És elmondották, hogy mi történt eddig a virággal. Most már látják, hogy legjobb lesz, ha kiviszik a földre. Ott nem fogja bántani senki sem.

— Igen ám, szólott az okos anya, de ki fogja gondját viselni? Hiszen oda nem mehettek mindennap, messze van. Menjünk csak le a kertbe. Ott majd elültetjük jó helyre.

A leányok vidáman követték az éd'st. A sövény-nyel jól körülvett kertbe aztán elültették édes anyjukkal a hóféhér liliomot. És mikor már mindent elvégeztek, az anya szívükre kötötte, hogy úgy vigyázzanak reá, mint szemük fényére. Hogy ápolják, gondozzák, mert másképp elhervad, elvész.

A leányok szentül megtartották anyjuk parancsát. És örömmel vették észre, hogy a liliom gyönyörűen virít. Mikor eljött az idő, hogy férjhez mentek: a szép hóféhér liliomot tűzték keblükre. Ugy léptek az Isten házába, hogy a baltomiglant elrebegjék.

\* \* \*

Eddig a mese lányok! De tovább is van, mondjam még?

Jól van, mondom hát tovább is!

Ti is kaptatok a jó Istentől egy szép, hóféhér liliomot. Ugy hívják azt: a szüzesség lilioma! Vigyázzatok, mert ez a kimondhatatlanul drága liliom nem az utczán, nem is a kapuban, de még az ablakban vagy kúnn a mezőkön fog diszteni. Oh, ott ezer és ezer veszedelemnek van kitéve...

Ott marad az meg, ott diszlik, az anyai gondoktól jól besövényezett családi tűzhelyen... a szülők ház kertjében... hol folytonos vigyázat és éber őrködés fogja megmenteni — a szomorú hervadástól!

(„Falusi Tűzhelyek-“ből.)

nevelői pálya embereire, kik munkálkodnak híven, gyökerezésüket szolgáltatnak az élet gyümölcsös kertjének, fogékony eseményeket, újaneveket a tudományos intézetek számára, hol amaz első kéz alapvetésén épül a későbbi fényes eredmény.

Legyen hála az égnek, hogy korunk átkezdi érteni a tanítók magas rendű hivatását; ma már el van ismerve, hogy a tanítói hivatal a legfeszíteletre méltóbb hivatal s maga az állam is törekszik forrásokat nyitni, hogy magas rendű hivatásuknak megfelelhessenek.

Magas rendű hivatásuknak tudatában üdvözlöm önöket s mai gyűlésünket megnyitom.

## Ujdonságok

Gyulafehérvár, 1901. január 24.

— **Fényesen sikerült estéje** volt az izraelita jótékony nőegyletnek, — folyó hó 15-én. Az estély fénypontja **Abrányi Emil**nek remek és emlékező előadott költeménye: „Feltámadás” és **Abrányi né Wein Margit** művészi éneke volt. A nemes egyszerűséggel előadott költemény mély hatást gyakorolt a szépszámu előkelő közönségre, melyet nyomban ezután felvilányozott **Abrányi né** ismert nagy ének-tudásával és temperamentummal előadott énekszáma. Elragadta a közönséget a reádásul elénekelt „Ha te tudnád amit én”, — úgy hogy a szűnni nem akaró tapsvihar újabb reádásra kényszerítette a művésznőt, — kinek két szép virágcsokrot is nyújtottak fel. Virágcsokor jutott **Oppenheimer Leon**tnak is, ki a művésznőt kitűnően kísérte zongorán, habár az utóljára reádott dalt, előzőleg nem is próbálták. — De általános elismerés és dícséret jutott a 82-ik gyalogezred zenekarának is, mely **Blaton Antal** karmester vezénylete alatt szabatossággal és finomsággal adta elő a műsorba felvett zenesámokat. A hangversenyt előkelő és nagy közönség hallgatta végig — mely a hangverseny befejeztével, kitűnő hangulatban reggel 6 óráig mulatott.

— **Gyászlobogó.** A halálnak ezt a megdöbbentő szimbólumát rövid idő alatt már harmad ízben lengette a téli hideg szél városunk felett. S mind egyik esetben érzékeny, sőt alig pótolható veszteséget is jelentett a fekete zászló, hisz a kiknek elhunytát jelezte, azok mind derék társadalmi emberek, kiváló hazafi és hasznos polgárai voltak városunknak, kik legszebb korukban dőltek sirba, akkor midőn még igen sokat tehettek volna hazáért, városunk érdekében s az árván hagyott családokért egyaránt. Munkácsy Zsigmond, a Hungária szálloda népszerű bérloje volt az első a most elhunytak között, ki útát tört a halál birodalmába oly korán utazók előtt. Benne városunk egy áldozatkész polgárát nélkülözi örökre, ki életében ígéretet tett arra, hogy a most épülő városi vigadót fényesen berendezi s oda fog törekedni, hogy e mulató helyiség megfeleljen a legmagasabb igényeknek is. Az ő halála tehát egy intézményünknek korszerű kifejlését gátolta meg, s így méltán tekintjük elhunytát veszteségnek.

Alig hogy elhantoltuk Munkácsyt — néhány nap múlva már a városháza homlokára tűztük ki a gyászlobogót, jelezve városunk nagy nevű diszpolgárának, s hazánk egyik legiválóbb vezérférfiának, **Lukács Béla**nak elhunytát.

És ime, a fekete zászló e rövid kitérés után ismét a Hungárián terjesztette szét sötét szárnyait. A gyulafehérvári takarékpénztár érte gyász egy buzgó tisztviselőjének, puritánbeesületességgű pénztárosának, **Moskowitz Hermann**nak hirtelen elhunytával. Nincs városunkban, ki őt ne ismerte volna, de ismerték őt az egész környéken. Sok szegény emberen segített, különösen a szegény falusiak, kik kölcsönt élveztek a pénztárból, vették igénybe gyakran a pénztáros nagylelkűségét, ki minden biztosíték nélkül fedezte a megszorult emberek fizetéseit, sokszor csalódnva is bennük. A pénztár benne legjobb hivatalnokát, a szegény földművesek pedig igazán fel nem található segítőjüket veszítették. Halálát a takarékpénztár gyászjelentéssel tudatta, mely a következő:

„A gyulafehérvári takarékpénztár részvény társaság fájdalommal tudatja, hogy **Moskowitz Hermann** az intézetnek több mint husz év óta hű és ügybuzgó pénztárnoka 1901. január 19-én éjjel elhunyt. A boldogultnak temetése hétfőn, e hó 21-én d. n. 3 órakor lesz. Gyulafehérvárt 1901. január 20.”

Temetésén valóban óriási volt a részvét. Megjelent a pénztár teljes tisztviselőisége, ott láttuk **Novák Ferenc**z kir. tanácsos, polgármester, **Imets F. Jákó** kanonok, **Dr. Elek**es V. ev. ref. esperes, **Dr. Téri Ödön** kir. közjegyző, **bervei Jónás Adolf**, **Roska József** rendőrfőkapitány, **Dr. Mayer Ödön**, **Dr. Emmanuel Gy.**, **Dr. Gál Béla** ügyvéd, **Dr. Náthán B.**, **Dr. Deutsch A.**, **Dr. Hartenbaum S.** orvos, **Utry János** ny. tanár, **Szentgyörgyi Mór** gyógy-

szerész, **Jakabfi Albert** kereskedő, **Krzizewsky G.** adótárnok urakat s roppant nagyszámú helybeli és vidéki közönséget.

Gyászbeszédet a háznál **Fischer Sándor** főrabbi tartott. Szép tartalmu beszéd volt, de kevesen értették, hisz — németül mondta.

A halál angyala leszállott még két háznál. Még nem elégette meg gyászos munkáját, tovább arat és gyűjt. Éles kaszája ismét két családfentartót döntött ki az élők sorából: **Hellebrandt Lajos** vendéglős és **Wappler János** törvyszéki írnok személyében.

Borzasztó munkája elrémitő.

— **Lukács Béla hagyatéka.** Meggyanusították és a gyanusítás a tébolyba kergette. Meghomlott agyvelővel, lelkének sötétségében aztán levette magát a **Ferencz József**-hidról a Duna jeges hullámai közé és szörnyű, tragikus módon fejezte be sikerekben gazdag életét. A sarkóvére rá lehele írta: „A rágalom gyilkolta meg”. De a kik megrágalmazták, meggyanusították és belekergették az örületbe, a halálba, ma már hasztalan iparkodnának jóvá tenni azt, a mit elkövettek azon a szerencsétlen emberen, a ki az ő fáradhatatlan munkásságáért csak elismerést érdemelt volna meg és a kinek az elismerés helyett csak az undok meggyanusításból jutott ki. Az a vizsgálat, melyet az ő kívánságára indított meg a kormány mindjárt akkor, a mikor lelkiismeretlen meggondolatlansággal azt kezdték hiesztelni, hogy a párisi kiállítás magyar kormánybiztosságánál visszaélések történtek, fényes elégtételt szolgáltatott **Lukács Bélának**. A vizsgálat konstatálta, hogy visszaélésről szó se lehet, hogy **Lukács Béla** a legnagyobb skrupulozitással járt el az anyagi ügyekben. Sőt a képviselőház pénzügyi bizottságában még jóval **Lukács Béla** tragikus halála előtt **Hegedüs Sándor** miniszter megragadta egyszer az alkalmat, hogy a legelismertebb módon nyilatkozzék a kormánybiztosságról, a ki ellen olyan rút rágalmakat szórtak. De a legtényesebb bizonyíték a mellett, hogy **Lukács Béla** milyen tisztá kezű ember volt, az, hogy milyen vagyoni helyzetben hagyta hátra övét. Mikor a szerencsétlen véget ért kormánybiztos Párisból hazajövet érezte, hogy beteg, bárha nem is sejtette tán, hogy mily rettenetes baj vett erőt elméjén, megkérte régi barátját, **Szerb György** orsz. képviselőt, hogy vagyoni ügyeinek rendezését vállalja magára. — Attól tartok, hogy nagyon beteg leszek, — mondta **Szerb Györgynek**, — az orvosok ajánlották, hogy valami szanatóriumba menjek pihenni. Ki tudja, meddig kell majd ott maradnom. Hát kérlek, légy kegyes magadra vállalni vagyoni ügyeim vitelét, hogy háborítlanul pihenhessek. **Szerb György** képviselő természetesen készséggel tett eleget beteg barátja kérésének. Ő már akkor tudta, hogy **Lukács Bélának** mily rettenetes baja van, ha nem is hitte, hogy a dolognak oly iszonyu vége legyen. Mert remélni lehetett, hogy **Lukács Béla** két-három hónapi pihenés után ismét felépül. A betegség ideje alatt **Szerb György** a legnagyobb készséggel volt segítségére tanácsos **Lukács Bélának**, született **Gajzágó Fatime** asszonynak, s a mikor a szörnyű katasztrófa megtörtént, a gyászba borult özvegy ismét csak elhunyt férje barátját, **Szerb Györgyöt** kérte föl az anyagi ügyek rendezésére. **Lukács Béla** halála óta **Szerb György** képviselő a hagyatéka eljárástól különállóan működött ebben a dologban. Áttekintett minden irományt, minden feljegyzést, minden könyvet és elvégezte a leltározást is. Mindennek az eredményképen pedig **Szerb György** most konstatálta, hogy a terhek levonása után a hátramaradt tiszta vagyon összesen nem több, mint hatvan-ezer forint. Ez a vagyon közös tulajdona volt **Lukács Bélának** és nejének, de legnagyobb részét képezik azok a földbirtokok, melyeket **Lukács Bélának** asszony hozott a házasságba és a melyeket aztán mindkét házastél nevére telekkönyvelték. Tehát hatvan-ezer forint... Ez eléggé megmondja, mi igaz azokból a rágalmakból, melyek százezrekről szóltak. Mielőtt **Lukács Béla** kereskedelmi miniszter lett, sokkal jobban állt vagyoniilag, mint minisztersége és kormánybiztossága után. Megjegyezzük, hogy gyermekeit **Lukács Béla** mindjárt születésük alkalmával biztosította husz—huszezer forint erejéig, mely összeg nagykorúságuk napján fizetendő ki nekik.

„E.”

— **Hegedüs Sándor Lukács Béláért.** A legszebb elégtételt **Lukács Béla** volt kereskedelemügyi miniszter és párisi kormánybiztos emlékének **Hegedüs Sándor** adja meg. **Hegedüs Sándor** kereskedelemügyi miniszter ugyanis **Ligeti Miklós** szobrászművésznél megrendelte **Lukács Béla** siremlékét azzal a meghagyással, hogy a siremléknek kőfaragói munkálatait a **Lukács Béla** által alapított **zalatnai** és **székely-udvarhelyi** kőfaragó iskolák készítsék el.

— **Bál Vingárdon.** Vingárdon, az állami iskolában a jövő hó 3-án batyus táncmulatság lesz. A jö-

vedelem a tanítói könyvtár javára van szánva, s már ez oknál fogva is pártolásra méltó. Belépti díj személyenként 2 korona, családonként 4 kor. Kezdeté este 8 órakor. A kedélyes batyusbálra városunk fiatalsága is készül.

— **Az izr. jótékony nőegylet táncestélyén felülfizettek:** 12 koronát: **Dr. Téri Ödön**; 10—10 koronát: alsómarosváradjai **Glück Mór**, alsómarosváradjai **Glück Adolf**, **Goldschmidt Sándor** (Arad), **bervei Jónás Adolf**, **Deutsch Adolf**, **Dr. Mohay Sándor**, **Dr. Mayer Ödön**, 6—6 koronát: **Salamon Simon**, **Bürger Márton**, **Schreiber Albert**, **Dr. Hartenbaum Simon**; 5—5 koronát: **Fuchs Nándor**, **Oppenheimer Vilmosné**, **Fingerhut Jakab**, **Balogh Akos**, **Storfer Leó**, **Fürst M. Dávid**, ifj. **Baruch Mór**; 4—4 koronát: **Dietrichstein Mór** (Ujvidék), **Mezei Ilés**; 3 koronát: **Better Miksa**, 2—2 koronát: **Deutsch Mátyás** (Magyar-Igen), **Schuller Lajos Altmann József**, **Frölich Gyula** és **Baiersdorf Rikárd** (Szászsebes), összesen 165 koronát, — mely összeget a rendezőség az egylet elnöknője **Jónás Adolf**nének adott át. A rendezőség a felülfizetőknek és mindazoknak kik tevékeny közreműködéssel az est sikerét előmozdították és elsősorban **Abrányi Emil** és nejének, — továbbá **Oppenheimer Leon**tnak és **Blaton Antal** karmesternek hálás köszönetet mond.

— **„Országos Kiadóvállalat”** czég alatt **Budapest**en új kiadó-társaság alakult, a mely különösen a magasabb irányu szépirodalom művelését s a tudományok népszerűsítését tűzte feladatául.

— **Két új román lap.** Szászvárosban **Activitatea** ezimen új román hetilap indult meg. Szerkesztője **Bercian Laurian**, kiadója és tulajdonosa **dr. Muntean Aurel** ügyvéd. Az új lap a románok passzivitásának fölhagyását és a románoknak a parlamentben való képviselését kívánja. — Drapelul a czíme annak az új oláh napilapnak, melynek első száma január 15-én jelent meg **Lugoson**. Drapelul annyit jelent, mint zászló. Az új lap az 1881-iki nagyszebeni passzivitási program mellett küzd, a **Mocsonyi-párt** szellemében. Szerkesztője **Branisce Valér**, a kit pár évvel ezelőtt nemzetiségi izgatásért, mint az akkor fönnállott **Dreptatea** szerkesztőjét, hosszabb fogságra ítélték.

— **Korbács és revolver.** Szászvárosról csuf botrány hírére táviratozzák. A románok ugyanis mulatságot rendeztek, a hol egy **Florea Gyula** nevű uriember megsértette **Muntean Aurél** előkelő ügyvéd feleségét. **Muntyán** a nején esett sérelmet megtorlandó, a kávéházban megkorbácsolta **Floreát**, a ki viszont revolvért rántott elő s rálőtt támadójára. A golyó ezélt téveazívet az ablaktáblát zúzta szét s szerencsére nem tett kárt senkiben. Az ügyet lovagias útra terelték.

## Idegés egyének részére.

Kleinné asszony, a kinek férje kádár **Bernhardsweilerben**, értékes bizonyítványt küldött nekünk azon szíves engedéllyel, hogy azt a szenvedő emberiség javára nyilvánosságra hozhassuk. Ez annak a megerősítése, a mi az egész világon meggyőződés szerien ismételtek, t. i. hogy a **Pink-labda**csok fölfülmulhatatlan megelőző és gyógyító-szert kéneznék minden betegség ellen, melyek az elszegényedett vértől vagy a gyenge idegektől származnak. Mindakettő egyformán veszélyes. Elszegényedett vér vérszegénységet feltételez és az utóbbinak mindennemű betegségek a következményei. Ezek egyike, melyről alább szó van, különösen az idegenrendszert támadja meg. A jelentések, melyek az ideges betegségeket jellemzik, különös természetiek. Az ember szédülést és fuladási rohamokat érez, az emésztés és étvágy rosz. Hirtelen idegválság fogja el az embert hányástól kísérvé, a mely után lankadtnak, fáradtnak és erőtlennek érezzük magunkat. A **Pink-labda**csok ezen rohamoknak, melyek nagy idegyengeségtől, származnak, minden ilyenü betegségnél, mint **neuresthema**, **neuralgia**, **ischias**, a leghathatósabb módon ellentállnak, mint a hogy ezen eset **Kleinné asszonynál** is történt. „38 éves vagyok, írja és 20 évem óta folytonosan idegbetegségben szenvedtem. Fájdalmat éreztem a keresztcsontban és a mellben és a legesekébb étvágyam sem volt. Testemnek majd az egyik majd a másik részében fészkeltek a fájdalmak. Mióta a **Pink-labda**csokat használok, mindez elenyészett és most nagyon jól érzem magamat, ami már nagyon régen nem történt. Valahányszor alkalmam nyílik, ismerőseimmel is tudatom ezen nagyszerü eredményt.”

A **Pink-labda**csok kaphatók minden gyógyszerárban valamint a Magyarországi főraktárban: **Török József** gyógyszerárban **Budapest**, **Király-utca** 12. sz. doboza 1 frt 75 krért vagy 6 doboz 9 frtért.

Sz. 5760—1900 tkvi.

## Arverési hirdetmény kivonat

A gyulafehérvári kir. törvyszék mint telekkvi hatóság közhírré teszi, hogy a szászsebesi takarékpénztár Részv. társaság végrehajtónak **Filimon György** és társai csügedi lakosok végrehajtást szenvedő ellen 290 korona tőke követelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a csügedi 125 szíjzben A + 1—2. rdszám, a csügedi 314 sz. tíjzben A + 1—9 11 14 rdszám alatti fekvőkre összesen 1900 korona becsárban az árverést emrendelte, és hogy a fennmegjelölt ingatlanok 1901 évi február hó 4-én d. e. 9 órakor Csüged község házában tartandó nyilvános árverésen a kiállítás áron lól is elfog adatni.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok kikiáltási árának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. november 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyi-miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírral a kiküldött kezéhez letenni, avagy annak az 1881. LX. t. cz. 170. § értelmében a bíróságnál történt előleges elhelyezésről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék telekkvi hatósága.

Gyulafehérvárt, 1900. évi november hó 30-én.

A kivonat hitelességét igazolja

Klincsitt Gerő, tlkvi kiadó

Sz. 6089--1900 tlkvi

### Arverési hirdetmény kivonat

A gyulafehérvári kir. törvényszék mint telekkvi hatóság közlirre teszi, hogy a szászsebesi Takarékpénztár részvény társaság végrehajtónak Bichea György a Sonici és társai kútfalvi lakosok végrehajtást szenvedő ellen 160 korona tőke követelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a kútfalvi 202 sz. tljkvben A + 1-6. 7. 8. 12. 13. 18. 22. 23. 25. 26. 29. 30. 32. 33. 34. 4dsz., és az 1344 sz. tljkvben A + 1-2 rendsz. alatti rekvókra összesen 1256 korona becsárban az árverést felrendelte, és hogy a fennmegjelölt ingatlanok **1901 évi február hó 18-án** d. e. 9 órájára kitűzött árverésen a kikiáltási áron alól is elfog adatni.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok kikiáltási árának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. november 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyi-miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírral a kiküldött kezéhez letenni, avagy annak az 1881. LX. t. cz. 170. § értelmében a bíróságnál történt előleges elhelyezésről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék telekkvi hatósága.

Gyulafehérvárt, 1900 évi december hó 10-én.

A kivonat hitelességét igazolja

Muntyán Miklós, tlkvi kiadó.

Szám 1900 tlkvi

### Arverési hirdetmény kivonat.

A gyulafehérvári kir. törvényszék mint telekkvi hatóság közlirre teszi, hogy Filimon Todor és Filimon Marginean végrehajtónak Bruckmann Sámuel gyulafehérvári és kiskoru Magda Anna drombári lakos végrehajtást szenvedő ellen 16 korona 80 fillér tőke követelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a drombári 257 tljkvben A + 1. 3-6 rendsz. a. foglalt ingatlanokra összesen 640 korona becsárban az árverést elrendelte, és hogy a fennmegjelölt ingatlanok **1901 évi Január hó 29-én** d. e. 9 órákor Drombár községhez tartozó nyilvános árverésen a kikiáltási áron alól is elfog adatni.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok kikiáltási árának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. november 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyi-miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírral a kiküldött kezéhez letenni, avagy annak az 1881. LX. t. cz. 170. § értelmében a bíróságnál történt előleges elhelyezésről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék telekkvi hatósága.

Gyulafehérvárt, 1900. évi november 27-én.

A kivonat hitelességét igazolja

Klincsith, tlkvi kiadó.

Szám 5233 tlkvi.

### Arverési hirdetmény kivonat.

A gyulafehérvári kir. törvényszék mint telekkvi hatóság közlirre teszi, hogy Campean György gyulafehérvári lakos végrehajtónak Cuhát Niklae gyulafehérvári lakos végrehajtást szenvedő ellen 38 korona tőke követelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a gyulafehérvári 43 sz. tljkvben A + 1 rendsz. alatti fekvőkre összesen 742 korona becsárban az árverést elrendelte, és hogy a fennmegjelölt ingatlanok **1901 évi január hó 29-én** d. e. 9 órákor a gyulafehérvári kir. törvényszék tlkvi hatóságnál megartandó nyilvános árverésen a kikiáltási áron alól is elfog adatni.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok kikiáltási árának 10 százalékat készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42 §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. november 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyi-miniszteri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírral a kiküldött kezéhez letenni, a vagy annak az 1881. LX. t. cz. 170 § értelmében a bíróságnál történt előleges elhelyezésről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék telekkvi hatósága.

Gyulafehérvárt 1900 évi november hó 27-én.

A kivonat hitelességét igazolja,

Klincsitt tlkvi. kiadó.

Sz. 181—1901 tkvi.

### Póthirdetmény.

A gyulafehérvári kir. törvényszék mint telekkvi hatóság közlirre teszi, miszerint az Albina n.-szebeni pénzintézet végrehajtónak Popeszk Todor s társai végrehajtást szenvedők elleni 108 kor. s jár. iránti végrehajtási ügyében 6473. szám alatt kibocsátott árverési hirdetményben a tátéi 70 sz. tljkvben A + 1 13. rend és a 89. sz. tljkvben 3. 5. 6. 8—19. rsz. alatti ingatlanok 3156 korona kikiáltási árban **1901. évi február hó 5-ik napjának** d. e. 9 órájára kitűzött árverés az 1881. LX. t. cz. 167. §-a alapján a n.-enyedi kisegítő takarékpénztár végrehajtató érdekében is 800 kor. tőke követelése és járuléka. kielégítése végett megtartatni fog.

A kir. törvényszék mint telekkvi hatóság Gyulafehérvárt, 1901. január 13-án.

Felszeghi, kir. törvényszéki bíró.

A Richter-féle  
**Horgony-Pain-Expeller**  
Liniment Capsici comp.

egy régi kipróbált háziszert, amely már több mint 30 év óta megbízható bedörzsölésül alkalmazatik köszvénynek, csúznak és meghűléseknek. **Intés.** Silányabb utánzatok miatt bevásárláskor mindig figyelemmel legyünk a „Horgony” védjegyre és a „Richter” cégjegyzésre. 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban úgyszólván minden gyógyszerárban kapható. Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél Budapest.

**Richter F. Ad. és társa,**  
csász. és kir. udvari szállítók,  
Rudolstadt.

HAZAI IPAR

**WEIN KÁROLY és TÁRSAI**  
szővőgyár, KÉSMÁRK  
elismert hírneves

**SZEPESSÉGI VASZON**

és  
**DAMASZT ÁRU**

*minden nagyobb üzletben kaphatók.*

Gyáraiból származó minden darab áru ezen védjegyel van ellátva.

HAZAI IPAR

Mindenütt kapható

**Száz Kalodont.**

nélkülözhetetlen Fog-Créme  
a fogakat tisztán, fehéren és egészségben tartja.

**WEISZ ALBERT**  
VEGYI TISZTÍTÓ ÉS FESTŐINTÉZETE  
GYULAFEHÉRVÁRT az Erzsébet szálloda mellett.

**T. cz.**

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy Gyulafehérvárt a kisdudóvóval szemben egy a mai kor igényeinek megfelelő hatóságilag engedélyezett

**VEGYILEG TISZTÍTÓ intézetet** nyitottam.

Miután ezen intézetem a fővárosban legjobb minták szerint fog működni illetőleg mindenféle ruhák, szövetek, szalagok, függönyök tisztítását vagy festését eszközölni, azon reményben vagyok, hogy a t. cz. közönség vállalatomat szives pártfogásába veszi.

**OLCSÓ ÁR, SZOLID ÉS PONTOS SZOLGALAT.**

Gyulafehérvárt 1901. január hó.

Teljes tisztelettel  
**WEISZ ALBERT,** vegyi tisztító intézet tulajdonos.

**EGY HÁZ ELADÓ**

Értekezhetni  
**a szerkesztőnél.**

Nyomatott Papp Györgynél Gyulafehérvárt.

Gyulafehérvári képes  
**levelező lapok**  
színes kivitelben  
nagy választékban kaphatók  
a püspöki lyc. könyvnyomdában.